

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2021 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie z urzędu z udziałem syndyka masy upadłości (...) Spółki Akcyjnej w upadłości w Ł. i Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. o likwidację niepodjętego depozytu postanowił stwierdzić likwidację i przejście na rzecz Skarbu Państwa niepodjętego depozytu w postaci dywidendy za 1993 rok wraz z odsetkami w wysokości łącznej 124,21 zł, przysługującej K. H. (zezwolenie na złożenie świadczenia do depozytu sądowego wydane przez Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi w dniu 1 marca 2002 roku w sprawie o sygnaturze akt VIII Ns 353/02).

Sąd Rejonowy ustalił, że postanowieniem z dnia 1 marca 2002 wydanym w sprawie VIII Ns 353/02, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi zezwolił (...) Spółce Akcyjnej na złożenia do depozytu sądowego kwoty 124,21 zł jako świadczenia z tytułu niewypłaconej uprawnionemu akcjonariuszowi K. H. dywidendy za 1993 r.. Kwota wpłacona do depozytu mogła zostać wypłacona na rzecz K. H., ewentualnie jego następcy prawnego po przedstawieniu prawomocnego postanowienia Sądu o stwierdzeniu nabycia spadku po tym wierzycielu.

Przechowujący depozyt Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi dokonał wezwania uprawnionego do odbioru depozytu (w związku z tym, że wierzyciel K. H. nie żył w chwili złożenia wniosku o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego) poprzez ogłoszenie wywieszone w siedzibie Sądu na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o likwidacji niepodjętych depozytów przez okres 6 miesięcy.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z normą prawną zawartą w przepisie art. 4 ust. 1 ustawy, likwidacja niepodjętego depozytu z mocy prawa następuje w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego, mimo upływu terminu do odbioru depozytu. Termin do odbioru depozytu wynosi 3 lata od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu lub wezwania, o którym mowa w art. 6 ust. 5 ustawy, co wynika z brzmienia przepisu art. 4 ust. 2 ustawy. Natomiast w myśl art. 6 ust. 1 ustawy, przechowujący depozyt jest obowiązany wezwać uprawnionego do odbioru depozytu w terminie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, a zatem w terminie 3 lat, oraz pouczyć go o skutkach jego niepodjęcia. Zgodnie z treścią art. 6 ust. 4 ustawy, w przypadku gdy uprawniony nie jest znany albo nie jest możliwe ustalenie jego miejsca zamieszkania albo siedziby na podstawie ewidencji, rejestrów lub zbiorów danych - wezwanie do odbioru może nastąpić po upływie 3 lat od dnia złożenia przedmiotu do depozytu. W przypadku braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego, przechowujący depozyt jest obowiązany dokonać wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6 miesięcy.

Zgodnie z art. 9 likwidację niepodjętego depozytu stwierdza sąd na wniosek przechowującego depozyt. Jeżeli przechowującym depozyt jest sąd, likwidację niepodjętego depozytu sąd stwierdza z urzędu.

Sąd Rejonowy podniósł, że okoliczności przedmiotowej sprawy wskazują na wypełnienie wszystkich wskazanych wyżej wymogów by stwierdzić likwidację niepodjętego depozytu, co też Sąd uczynił, orzekając jak w sentencji postanowienia.

Sąd I instancji wskazał ponadto, że właściwość Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. w niniejszej sprawie została ustalona w oparciu o art. 454 k.c.. Zgodnie z przytoczonym przepisem świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania lub w siedzibie wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia; jeżeli wierzyciel zmienił miejsce zamieszkania lub siedzibę po powstaniu zobowiązania, ponosi spowodowaną przez tę zmianę nadwyżkę kosztów przesłania. Na gruncie niniejszej sprawy miejscem zamieszkania uprawnionego do odbioru dywidendy wierzyciela K. H. był w chwili spełnienia świadczenia (...) (k. Z.). Wobec tego właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela, był Naczelnik Urzędu Skarbowego w N..

Apelację od powyższego postanowienia wywiódł uczestnik postępowania Skarb Państwa - Naczelnik Urzędu Skarbowego w N., zaskarżonemu postanowieniu zarzucając naruszenie:

I. art. 454 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie przy ustaleniu organu właściwego do wykonania postanowienia Sądu w przedmiocie likwidacji niepodjętego depozytu, co w konsekwencji skutkowało wadliwym przyjęciem, że to Naczelnik Urzędu Skarbowego w N. jest właściwym w sprawie organem likwidacyjnym zgodnie z miejscem zamieszkania uprawnionego do odbioru dywidendy, podczas gdy organem tym jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce przechowywania depozytu zgodnie z art. 10 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów;

II. art. 10 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów w zw. z art. 693²² k.p.c. przez jego błędną wykładnię w zakresie ustalenia „właściwego” naczelnika urzędu skarbowego do przekazania i wykonania orzeczenia o stwierdzeniu likwidacji niepodjętego depozytu, polegającą na przyjęciu, że właściwość ta wynika z miejsca zamieszkania uprawnionego do odbioru depozytu, w sytuacji gdy właściwość naczelnika urzędu skarbowego jako organu likwidacyjnego ustalana jest ze względu na miejsce przechowywania depozytu.

Wobec powyższego na zasadzie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. apelujący zaskarżył i wniósł o rozpoznanie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi z dnia 7 kwietnia 2021r., sygn. akt II Ns 202/21, w przedmiocie wezwania do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. albowiem przedmiotowe orzeczenie nie podlegało zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty na podstawie:

I. art. 386§ 4 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. apelujący wnoszą o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji i odwoławczej,

II. zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Stosownie do przepisu art. 10 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. Nr 208, poz. 1241 ze zm. Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241) depozyt, który przeszedł na własność Skarbu Państwa, przechowujący depozyt przekazuje naczelnikowi właściwego urzędu skarbowego

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2021r., wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., uznając ten podmiot jako organ właściwy w sprawie likwidacji depozytu.

W ocenie Sądu Okręgowego należy zgodzić się z apelującym, że wadliwym było wezwanie do udziału w sprawie Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. i w następstwie uznania go jako właściwego do wykonania orzeczenia. Sąd Rejonowy błędnie zastosował przepis art. 454 k.c., ustalając podmiot uprawniony do likwidacji niepodjętego depozytu według przepisu regulującego kwestię wykonania zobowiązań, tj. miejsca spełnienia świadczenia, pomijając regulację art. 10 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. Nr 208, poz. 1241 ze zm. Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241). Według Sądu drugiej instancji miejsca zamieszkania uprawnionego do odbioru dywidendy - wierzyciela nie ma żadnego znaczenia dla wyznaczenia właściwego naczelnika urzędu skarbowego, któremu zostanie przekazany depozyt do likwidacji.

Stosownie do brzmienia z art. 693²² k.p.c. do wykonania orzeczenia o stwierdzeniu likwidacji niepodjętego depozytu jest obowiązany naczelnik właściwego urzędu skarbowego w trybie i na zasadach określonych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Jak to wynika natomiast z treści przytoczonego powyżej art. 10 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, depozyty, które przeszły na własność

Skarbu Państwa, przekazuje się naczelnikowi urzędu skarbowego ze względu na miejsce przechowywania depozytu. Skoro organem, który wyraził zgodę, następnie przechowywał depozyt od 1 marca 2002r. oraz z urzędu podjął wobec depozytu działania likwidacyjne, które finalnie doprowadził do wydania orzeczenia w sprawie, jest Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, to organem do wykonania orzeczenia w niniejszej sprawie powinien być Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł. właściwy ze względu na siedzibę Sądu Rejonowego zezwalającego na złożenie sumy pieniężnej do depozytu sądowego.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy, uznając, że wobec wadliwego wezwania do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., a tym samym błędne wskazanie podmiotu zobowiązanego do likwidacji niepodjętego depozytu, nie została rozpoznana istota sprawy, na podstawie art. 386§4 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c., postanowił uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi - Widzewa w Łodzi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (art.108§2 k.p.c.).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy ustali organ obowiązany do wykonania orzeczenia o stwierdzeniu likwidacji niepodjętego depozytu, to jest naczelnika właściwego urzędu skarbowego w trybie i na zasadach określonych w przepisie art. 10 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. Nr 208, poz. 1241 ze zm. Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241).